

Negociere sau licitatie?

15 Iunie 2007 a fost ultima zi de functionare a pietei XMBS (segment al pietei RASDAQ) pe principiul si conform regulilor pietei de negociere. Incepand de saptamana viitoare, si aceasta piata, care conserva inca o buna parte din atmosfera vechiului RASDAQ, va functiona dupa regulile pietei de licitatie, promovate de catre Bursa de Valori Bucuresti si aplicate pe toate pietele administrate de catre aceasta.

Piata de negociere se baza pe afisarea unor cotate informative sau care creeaza cel mult obligatia unor tranzactii minimale, lasand mana libera brokerul in a crea piata, in a fixa preturi si mai ales in a desfasura tranzactii bursiere in mod onest. Se creea astfel o piata personalizata in care legaturile dintre brokeri, dintre clienti si brokeri dictau regulile jocului si conturau peisajul general al pietei. Exista mult subiectivism si o tentatie crescuta pentru netransparenta.

Piata de licitatie promoveaza simplitatea si o transparenta autoimpusa. Cine doreste sa cumpere sau sa vanda trebuie sa se afiseze transparent in piata, tranzactiile incheindu-se automat. Rolul brokerul se diminueaza considerabil, iar piata devine mult mai impersonala, transparenta si accesibila. Pe de alta parte, este nevoie de emitenti cu o notorietate si lichiditate suficienta si care sa ofere o informatie corespunzatoare privind propria activitate.

In lupta dintre cele doua moduri de a gandi piata bursiera a castigat net piata de licitatie. Desi piata de negociere Rasdaq, din ratiuni administrative, a dominat inceputurile pietei bursiere romanesti, ea a pierdut constant din atractivitate. Treptat, investitori au migrat spre BVB, la fel ca cei mai importanti emitenti listati, consfintiind piata de licitatie ca principala modalitate de derulare a tranzactiilor bursiere in Romania.

Stirea privind modificarea modului in care se incheie tranzactiile pe piata XMBS a fost intampinata pozitiv de marea majoritate a opiniilor exprimate. De altfel, in doar cateva sedinte de tranzactionare, multe titluri tranzactionate pe aceasta piata au inregistrat salturi spectaculoase ale cursurilor de tranzactionare. Este evident ca pe termen scurt vor exista avantaje pentru Bursa si investitori prin adoptarea acestei masuri. Insa pe termen lung lucrurile stau la fel?

Eu cred ca nu. Renuntarea definitiv la principiul negocierii in realizarea tranzactiilor bursiere ar putea insemna si minusuri pentru dezvoltarea pietei bursiere. Piata de negociere reprezentata de catre piata Rasdaq a avut nesansa unui mediu economic cel putin nefavorabil. Lipsa de reglementari functionale specifica oricarui inceput, dublata de reticenta emitentilor si a actionarilor majoritari din companii fata de transparenta bursiera au cantarit greu in esecul acestui tip de piata. Nu in ultimul rand, perioada grea prin care a trecut societatea romaneasca in acei ani, dublata de calitatea uneori precara a factorului uman, au facut sa ajungem in situatia in care preturile stabilite pe aceasta piata sa fie prea des distorsionate.

Negocierea pe piata bursiera cred ca are sens, chiar daca ea nu a reusit sa creeze plusvaloare pe piata bursiera romaneasca. Daca pentru societati care nu au fost create pe piata (sau prin piata) negocierea s-a dovedit un esec, pentru societatile noi, fara notorietate sau situatii financiare atractive, insa cu potential, care au nevoie de promovare, negocierea in conditii de transparenta crescuta ar putea fi o solutie convenabila. Rolul brokerului ca si creator de piata si plusvaloare economica ar putea dobandi, in astfel de conditii, noi conotatii. Ramane de vazut daca vom mai avea o piata de negociere pentru tranzactionarea actiunilor, insa eu cred ca in timp dezvoltarea pietei bursiere va reclama existenta uneia.